

Cauza C-372/21**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

17 iunie 2021

Instanța de trimitere:

Verwaltungsgerichtshof (Austria)

Data deciziei de trimitere:

1 iunie 2021

Recurentă:Freikirche der Siebenten-Tags- Adventisten in Deutschland KdöR
[Biserica Liberă Adventistă de Ziua a Șaptea din Germania KdöR]**Obiectul procedurii principale**

Recursul formulat de o biserică liberă germană împotriva unei decizii prin care a fost confirmată neacordarea unei subvenții în temeiul Privatschulgesetz (Legea privind școlile private); aplicarea dreptului Uniunii; compatibilitatea reglementării naționale cu dreptul Uniunii

Obiectul și temeiul juridic al trimiterii preliminare

Interpretarea articolului 17 și a articolului 56 TFUE; articolul 267 TFUE

Întrebările preliminare

1) Ținând seama de articolul 17 TFUE și, în special, de articolul 56 TFUE, o situație în care o societate religioasă recunoscută și stabilită într-un stat membru al Uniunii Europene solicită, într-un alt stat membru, acordarea unei subvenții unei școli private exploatate în acest alt stat membru, înregistrată de ea în calitate de asociație recunoscută confesional în conformitate cu dreptul acestui alt stat membru, intră în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii?

În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare:

2) Articolul 56 TFUE trebuie interpretat în sensul că se opune unei norme naționale care prevede drept condiție a acordării de subvenții școlilor private confesionale recunoașterea solicitantului drept biserică sau drept societate religioasă în temeiul dreptului național?

Dispozițiile dreptului Uniunii invocate

Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), în special articolele 17, 18, 54 și 56

Dispozițiile dreptului național invocate

Dreptul austriac

Gesetz vom 20. Mai 1874, betreffend die gesetzliche Anerkennung von Religionsgesellschaften (Legea din 20 mai 1874 privind recunoașterea legală a societăților religioase, denumită în continuare „AnerkennungsG”), RGBl. nr. 68/1874, în special articolele 1, 2 și 5

Bundesgesetz über die Rechtspersönlichkeit von religiösen Bekenntnisgemeinschaften (Legea federală privind personalitatea juridică a comunităților de confesiune religioasă, denumită în continuare „BekGG”), BGBl. I nr. 19/1998 în versiunea din BGBl. I nr. 78/2011, în special articolul 11

Privatschulgesetz (Legea privind școlile private, denumită în continuare „PrivSchG”), BGBl. nr. 244/1962 în versiunea din BGBl. I nr. 35/2019, în special articolele 2, 2a, 14, 15, 17, 18, 21

Subvenții plătite școlilor private confesionale

„Articolul 17 Eligibilitate

- (1) Bisericilor și societăților religioase recunoscute prin lege li se vor acorda, pentru școlile private confesionale de drept public, subvenții pentru cheltuielile cu personalul, în conformitate cu următoarele dispoziții.
- (2) Școli private confesionale înseamnă școlile gestionate de bisericile și de societățile religioase recunoscute prin lege și de instituțiile lor, precum și acelea gestionate de asociații, de fundații și de fonduri, care sunt recunoscute în calitate de școli confesionale de autoritatea eclezială superioară competentă (a societății religioase).”

Legea fundamentală a Statului privind drepturile generale ale cetățenilor (denumită în continuare „StGG”), RGBl. nr. 142/1867, în special articolul 15

Dreptul german

Articolul 140 din Legea fundamentală germană coroborat cu articolul 137 alineatul (5) din Weimarer Reichsverfassung [Constituția de la Weimar]

Legislația internațională invocată

Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO), în special articolul 2 din Primul protocol adițional coroborat cu articolul 14

Prezentare succintă a situației de fapt și a procedurii

- 1 Partea care a formulat recursul este o societate religioasă cu statut de persoană juridică de drept public, recunoscută în Germania, dar nu și în Austria.
- 2 Aceasta a solicitat acordarea unei subvenții pentru cheltuielile cu personalul efectuate de unitatea privată de învățământ primar și secundar „E”, administrată de asociația „K” în calitate de autoritate de învățământ la sediul din D în Austria, care era recunoscută confesional de ea și căreia, prin decizia Bundesministerin für Bildung (Ministrul Federal al Educației) din 27 februarie 2017, îi fusese conferit, în temeiul articolului 14 alineatul (1) coroborat cu articolul 15 din PrivSchG, statutul de persoană juridică de drept public începând cu anul școlar 2016/2017, pe durata îndeplinirii condițiilor legale. Prin decizia Bildungsdirektion für Vorarlberg [Direcția de învățământ din landul Vorarlberg, Austria] din 3 septembrie 2019, această cerere a fost respinsă în temeiul articolului 17 alineatele (1) și (2) din PrivSchG.
- 3 Prin hotărârea atacată din 26 februarie 2020, recursul introdus de recurentă a fost respins ca nefondat de Bundesverwaltungsgericht [Tribunalul Administrativ Federal, Austria] (denumit în continuare „Verwaltungsgericht”).
- 4 În motivare, Verwaltungsgericht a arătat că, în Germania, recurenteii îi fuseseră conferite drepturile unei persoane juridice de drept public în conformitate cu articolul 140 din Legea fundamentală germană coroborat cu articolul 137 alineatul (5) din Constituția de la Weimar. În Austria, recurenta nu era recunoscută în calitate de biserică sau de comunitate religioasă în temeiul articolului 2 din AnerkennungsG, nici prin lege, nici printr-un regulament analog. Dat fiind că, în conformitate cu articolul 17 alineatul (1) TFUE, Uniunea Europeană respectă și nu aduce atingere statutului de care se bucură, în statele membre, bisericile și asociațiile sau comunitățile religioase în temeiul legislațiilor lor naționale, dreptul Uniunii Europene nu impune ca acest stat membru să fie obligat să recunoască o biserică sau o comunitate religioasă atunci când aceasta este recunoscută într-un alt stat membru al Uniunii. Dat fiind că recurenta nu este o biserică sau o societate religioasă legal recunoscută în Austria, este irelevant faptul că ea a recunoscut școala drept „confesională” prin scrisoarea din 29 mai 2019, întrucât o astfel de recunoaștere putea fi efectuată numai de biserici sau de societăți religioase recunoscute în mod legal în Austria. Școala privată „E”, cu

sediul în D, în Austria, nu ar fi, așadar, o școală privată confesională. Prin urmare, școlii nu îi revine statutul juridic special în sensul articolului 18 din PrivSchG. Întrucât nu sunt îndeplinite condițiile impuse la articolul 17 și următoarele din PrivSchG, acțiunea trebuie să fie respinsă.

- 5 Împotriva acestei hotărâri, recurenta a formulat recurs la instanța de trimitere, în care contestă, printre altele, compatibilitatea cu dreptul Uniunii a limitării dreptului la subvenție la bisericile și la societățile religioase recunoscute în mod legal în Austria.
- 6 Aprecierea legalității refuzului de a acorda subvenții depinde de aspectul dacă dispozițiile PrivSchG care reglementează acordarea de subvenții sunt conforme cu dreptul Uniunii, în ipoteza în care acesta este aplicabil în împrejurările speței.

Prezentare succintă a motivării trimiterii preliminare

- 7 Biserici și societăți religioase recunoscute în mod legal în sensul articolului 15 din StGG sunt persoanele juridice recunoscute în calitate de biserici sau de societăți religioase prin lege (specială) sau prin act administrativ adoptat în temeiul AnerkennungsG. În cazul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute de AnerkennungsG, există un drept la recunoașterea în calitate de societate religioasă. Prin recunoașterea în calitate de biserică sau de societate religioasă, o comunitate religioasă dobândește calitatea de persoană juridică de drept public. Astfel, bisericile și societățile religioase nu numai că dispun de drepturi speciale, ci sunt de asemenea însărcinate să îndeplinească atribuții specifice, participând la organizarea vieții publice în stat.
- 8 Pe baza terminologiei utilizate în cadrul PrivSchG, instanța de trimitere consideră că articolul 17 din PrivSchG vizează doar bisericile și societățile religioase recunoscute în Austria.

Prin aderarea la SEE, PrivSchG a cunoscut o modificare în sensul că în această lege a fost introdus articolul 2a, în temeiul căruia sunt asimilați resortisanților austrieci și persoanelor juridice naționale resortisanți și persoane juridice dintr-o țară ai cărei resortisanți și persoane juridice trebuie să beneficieze din partea Austriei, în temeiul unui tratat de drept internațional public, în cadrul integrării europene, de aceleași drepturi ca și cele recunoscute cetățenilor proprii și persoanelor juridice naționale. În opinia Verwaltungsgerichtshof (Curtea Administrativă, Austria), nu se poate deduce în mod direct de aici că, în temeiul articolului 17 din PrivSchG, trebuie să fie acordate de asemenea bisericilor și societăților religioase recunoscute în alte state membre subvenții pentru școlile private confesionale care dispun de statutul de persoană juridică de drept public. Dimpotrivă, în măsura în care articolul 17 din PrivSchG nu ia în considerare cetățenia, ci o recunoaștere legală, trebuie să se verifice, în cazul concret, dacă dreptul Uniunii impune asimilarea cerută de recurentă.

- 9 În speță, nu se contestă că societatea religioasă recurentă nu este o societate religioasă recunoscută în mod legal în Austria, în sensul articolului 15 din StGG, respectiv al AnerkennungsG. În schimb, aceasta beneficiază în Germania, în calitate de societate religioasă recunoscută, de statutul de persoană juridică de drept public.
- 10 În temeiul dreptului austriac, școlile private sunt școli înființate și gestionate de alte autorități de învățământ decât școlile legale. Bisericilor și societăților religioase recunoscute prin lege trebuie să li se acorde subvenții pentru cheltuielile cu personalul efectuate de școlile private confesionale cu statut de persoană juridică de drept public. Școlile private confesionale sunt școlile gestionate de bisericile și de societățile religioase recunoscute prin lege și de instituțiile lor, precum și cele gestionate de asociații, de fundații și de fonduri, recunoscute în calitate de școli confesionale de autoritatea eclezială superioară competentă (a societății religioase). Bisericile și societățile religioase recunoscute prin lege au un drept la acordarea de subvenții, care poate fi pus în aplicare pe cale administrativă.
- 11 Atunci când sunt îndeplinite anumite condiții, Guvernul Federal poate acorda subvenții pentru cheltuielile cu personalul tuturor celorlalte școli private de drept public, în funcție de fondurile puse la dispoziție în temeiul Bundesfinanzgesetz (Legea privind bugetul federal) respective. Prin urmare, acestea nu au un drept independent la subvenții. Dimpotrivă, existența sau inexistența fondurilor destinate acordării de subvenții depinde de Legea respectivă privind bugetul federal.
- 12 Diferența de tratament între școlile private confesionale și cele neconfesionale nu poate fi considerată, din această cauză, o încălcare a principiului egalității, întrucât școlile publice – la fel ca școlile private neconfesionale – sunt interconfesionale și, prin urmare, școlile private confesionale reprezintă o completare a învățământului public, care facilitează părinților (în sensul articolului 2 din Primul protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale) să aleagă în mod liber educația copiilor lor în conformitate cu convingerile lor religioase. La această concluzie a ajuns și Verfassungsgerichtshof (Curtea Constituțională), care a considerat justificată diferențierea între școlile private confesionale și cele neconfesionale, întrucât, în Austria, școlile private confesionale au, în mod tradițional, un statut special. Atunci când, la articolul 21 din PrivSchG, legiuitorul limitează beneficiul subvențiilor publice la acele școli private care corespund într-o mai mare măsură sistemului școlar public, acest fapt se datorează marjei de apreciere în materie de politică juridică care îi este recunoscută.
- 13 Și Comisia Europeană pentru Drepturile Omului a recunoscut importanța școlilor private confesionale în completarea sistemului de învățământ public (neconfesional), deoarece sprijinul special este justificat în special în lumina articolului 2 din Primul protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale coroborat cu articolul 14 din această

convenție (a se vedea Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 6 septembrie 1995, *Verein gemeinsam Lernen*, 23419/9).

- 14 Prin urmare, în ceea ce privește acordarea de subvenții, este determinant să se stabilească dacă școala destinată este o școală privată confesională a unei biserici sau a unei societăți religioase recunoscute prin lege, în sensul articolului 17 din PrivSchG, sau o altă școală privată. Prin urmare, pentru a aprecia dacă societatea religioasă recurentă dispune de un drept ca școlii private în discuție să i se acorde subvenții în calitate de școală privată confesională în sensul articolului 17 din PrivSchG, este esențial să se stabilească dacă aceste dispoziții sau limitarea la biserici și la societăți religioase recunoscute prin lege în Austria sunt conforme cu dreptul Uniunii.

1. Cu privire la chestiunea aplicabilității dreptului Uniunii (prima întrebare)

- 15 Este în discuție în speță o cerere a recurente, o societate religioasă recunoscută în Germania, de acordare de subvenții unei școli recunoscute de ea ca fiind confesională, exploatată în Austria de o asociație înregistrată în registrul asociațiilor. Potrivit motivelor invocate în recurs, în această școală privată, elevii sunt admiși cu plata unei taxe școlare care acoperă costurile. Recurenta sprijină asociația care gestionează școala prin subvenții, material pedagogic, formarea profesională a profesorilor etc.
- 16 În dreptul austriac, dreptul la subvenții este conferit bisericilor sau societăților religioase recunoscute prin lege, în privința școlilor gestionate de ele însele sau gestionate de alte autorități, dar recunoscute de ea ca fiind confesionale. Acesta este motivul pentru care recurenta stabilită în Germania a formulat o cerere de acordare de subvenții în favoarea școlii private exploatate în Austria de o asociație și recunoscute de ea ca fiind confesională.
- 17 Într-o asemenea situație, se ridică problema aplicabilității dreptului Uniunii. Recurenta invocă, în această privință, libera prestare a serviciilor în sensul articolului 56 și următoarele TFUE.
- 18 Curtea de Justiție s-a pronunțat deja în mai multe rânduri în sensul că cursurile organizate de instituții de învățământ finanțate în cea mai mare parte din fonduri private, care nu provin de la prestatorul de servicii însuși, constituie o prestare de servicii în măsura în care scopul urmărit de aceste instituții este de a oferi o prestație în schimbul unei remunerații. Această finanțare privată nu trebuie să fie asigurată în mod preponderent de elevi sau de părinții acestora, caracterul economic al unei activități nefiind subordonat condiției ca serviciul să fie plătit de cei care beneficiază de acesta (Hotărârea din 6 noiembrie 2018, *Scuola Elementare Maria Montessori Srl și alții*, C-622/16 P-C-624/16 P, punctul 105, EU:C:2018:873; Hotărârea din 27 iunie 2017, *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania*, C-74/16, punctele 48 și 49, EU:C:2017:496; Hotărârea din 11 septembrie 2007, *Comisia/Germania*, C-318/05, punctele 69 și 70, EU:C:2007:495; Hotărârea din 11 septembrie 2007, *Schwarz și Gootjes-Schwarz*,

C-76/05, punctele 40 și 41, EU:C:2007:492). Cu toate acestea, situația nu este aceeași în ceea ce privește cursurile organizate de anumite instituții care fac parte dintr-un sistem de învățământ public și care sunt finanțate în întregime sau în mare parte din fonduri publice. Astfel, prin stabilirea și prin menținerea unui astfel de sistem de învățământ public, finanțat în general de bugetul public, iar nu de elevi sau de părinții lor, statul nu intenționează să se angajeze în activități remunerate, ci își îndeplinește misiunea în domeniile social, cultural și educativ față de populație (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Curții din 27 iunie 2017, *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania*, C-74/16, punctul 50, EU:C:2017:496 și Hotărârea din 11 septembrie 2007, *Schwarz și Gootjes-Schwarz*, C-76/05, punctul 39, EU:C:2007:492).

- 19 În speță, chiar în lipsa unor constatări ale Verwaltungsgericht cu privire la acest aspect, trebuie să se considere, pe baza informațiilor furnizate de recurentă, că școala în cauză este finanțată în cea mai mare parte din fonduri private; în legătură cu acest caz, ar trebui afirmată existența unei prestări de servicii.
- 20 Această prestare de servicii este efectuată în Austria de o asociație austriacă și nu prezintă, în această privință, niciun element transfrontalier. Singurul punct de legătură transfrontalier vizibil ar putea fi identificat numai în faptul că societatea religioasă recurentă, stabilită și recunoscută în Germania, care nu este ea însăși prestatoarea serviciilor, a introdus (în mod legal) o cerere de acordare de subvenții în temeiul dreptului austriac pentru școala privată recunoscută de ea ca fiind confesională. Verwaltungsgerichtshof ridică problema dacă, legat de acest caz – sub aspectul unei prestări de servicii transfrontaliere – se realizează o situație de fapt care intră sub incidența dreptului Uniunii. Curtea nu s-a pronunțat, se pare, încă cu privire la o asemenea situație.
- 21 În acest context, se ridică de asemenea problema dacă societatea religioasă recurentă se poate prevala de libera prestare a serviciilor pentru a obține asimilarea cu școlile private confesionale ale bisericilor și ale societăților religioase recunoscute în Austria, care nu desfășoară în mod specific activități de prestare de servicii în sensul jurisprudenței citate anterior, întrucât acestea sunt finanțate, cel puțin în majoritate, din fonduri publice. Cu alte cuvinte: societatea religioasă recurentă poate invoca libera prestare a serviciilor pentru a obține o asimilare cu neprestatorii de servicii?
- 22 În plus, este necesar să se aprecieze dacă articolul 17 TFUE se opune aplicării dreptului Uniunii situației din speță. Astfel, instituția de învățământ în cauză este o școală privată recunoscută „ca fiind confesională” de o societate religioasă.

Articolul 17 alineatul (1) TFUE prevede că Uniunea respectă și nu aduce atingere statutului de care beneficiază, în temeiul dreptului național, bisericile și asociațiile sau comunitățile religioase din statele membre.

- 23 Nu pare nerezonabil să se considere că acordarea de subvenții școlilor private confesionale ale bisericilor și societăților religioase recunoscute prin lege

reprezintă o reglementare a raporturilor dintre statul membru și bisericile, asociațiile sau comunitățile religioase, Uniunea având o poziție neutră față de aceasta (a se vedea în acest sens observațiile avocatului general Michal Bobek în Concluziile sale prezentate la 25 iulie 2018 în cauza *Cresco Investigation GmbH*, C-193/17, punctul 24, EU:C:2018:614).

- 24 În cadrul procedurilor privind egalitatea de tratament a activităților profesionale în cadrul bisericilor și al organizațiilor similare, Curtea de Justiție a arătat deja că, deși articolul 17 TFUE exprimă neutralitatea Uniunii în privința organizării de către statele membre a raporturilor acestora cu bisericile și cu asociațiile sau cu comunitățile religioase, acest articol nu poate, totuși, avea ca efect sustragerea respectării criteriilor enunțate de directiva Uniunii aplicabilă de la un control jurisdicțional efectiv (a se vedea, prin analogie, Hotărârea din 11 septembrie 2018, IR, C-68/17, EU:C:2018:696, punctul 48 și Hotărârea din 17 aprilie 2018, Egenberger, C-414/16, EU:C:2018:257, punctul 58). De asemenea, în ceea ce privește regimul concediilor în Vinerea Mare, Curtea a statuat că articolul 17 TFUE nu are drept consecință că un tratament diferențiat cuprins într-o legislație națională care prevede că anumitor lucrători li se acordă o zi de sărbătoare legală destinată să permită celebrarea unei sărbători religioase este exclus din domeniul de aplicare al directivei aplicabile (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 ianuarie 2019, *Cresco Investigation GmbH*, C-193/17, punctul 30 și următoarele, EU:C:2019:43).
- 25 Totuși, în temeiul acestei jurisprudențe și al observațiilor din concluziile prezentate în cauza *Cresco Investigation GmbH* (punctul 25 și următoarele), se poate concluziona, din punctul de vedere al instanței de trimitere, că nici aplicabilitatea articolului 17 TFUE la situația de fapt din speță nu determina neexaminarea compatibilității cu dreptul Uniunii, în special cu principiul egalității, a reglementărilor naționale privind subvenționarea școlilor private confesionale.
- 26 Prin urmare, ar trebui să se stabilească, în cadrul primei întrebări preliminare, dacă dispozițiile articolului 17 TFUE se aplică efectiv unei situații precum cea din speță și, în cazul unui răspuns afirmativ, care sunt implicațiile acestora în ceea ce privește aplicarea dreptului Uniunii.

2. Cu privire la problema obstacolului în calea liberei prestări a serviciilor (a doua întrebare)

- 27 Articolul 56 TFUE se opune aplicării oricărei reglementări naționale al cărei efect este de a face ca prestarea de servicii între state membre să fie mai dificilă decât prestarea de servicii realizată exclusiv în cadrul unui stat membru. Astfel, articolul 56 TFUE impune, potrivit jurisprudenței Curții de Justiție, eliminarea oricăror restricții privind libera prestare a serviciilor, bazate pe faptul că prestatorul este stabilit în alt stat membru decât cel în care este efectuată prestația. Constituie restricții privind libera prestare a serviciilor măsurile naționale care interzic, îngreunează sau fac mai puțin atractivă exercitarea acestei libertăți (a se vedea în

acest sens Hotărârea Curții din 22 noiembrie 2018, *Vorarlberger Landes- und Hypothekenbank AG*, C-625/17, punctele 28 și 29, EU:C:2018:939).

- 28 În acest context, se ridică problema dacă simplul fapt că societatea religioasă recurentă nu are dreptul la subvenții – spre deosebire de societățile religioase recunoscute în Austria – determină un obstacol în calea liberei prestări a serviciilor, întrucât aceasta ar putea face mai puțin atractivă exercitarea liberei prestări a serviciilor. În principiu, nu există obstacole juridice în calea înființării unei școli private de către societatea religioasă sau a recunoașterii caracterului „confesional” al unei școli private administrate nu de aceasta, ci de o asociație. Diferența esențială este, însă, lipsa dreptului la acordarea de subvenții constând în finanțarea posturilor de profesor necesare pentru îndeplinirea planului de învățământ.
- 29 O reglementare națională adoptată într-un domeniu care nu a făcut obiectul unei armonizări la nivel comunitar, aplicabilă fără deosebire oricărei persoane sau întreprinderi care desfășoară o activitate pe teritoriul statului membru în cauză, poate fi justificată în pofida efectului său restrictiv asupra liberei prestări a serviciilor, din moment ce este întemeiată pe motive imperative de interes general, iar acest interes nu este deja protejat prin norme cărora prestatorul le este supus în statul membru în care este stabilit și cu condiția să fie de natură să asigure realizarea obiectivului pe care îl urmărește, fără a depăși ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv (Hotărârea Curții din 11 iunie 2015, *Berlington Hungary și alții*, C-98/14, punctul 58 și următoarele, EU:C:2015:386).
- 30 În ipoteza în care Curtea ar considera că dispoziția austriacă prevăzută la articolul 17 alineatul (1) din PrivSchG este discriminatorie, se face trimitere la lucrările pregătitoare aferente acesteia în vederea examinării justificării și a proporționalității acestei dispoziții.

În cuprinsul acestora, se menționează: „Dispozițiile secțiunii IV pun în aplicare acordarea de subvenții școlilor private confessionale, solicitată de mult timp. Astfel cum s-a arătat în partea introductivă a prezentelor note explicative, dispozițiile secțiunii IV sunt, în ceea ce privește fondul, identice cu reglementările concordatului în privința școlilor catolice, aflate în prezent în curs de negociere între Sfântul Scaun și guvernul federal austriac.

Secțiunea IV se împarte într-o subsecțiune A, intitulată „Acordarea de subvenții școlilor private confessionale” și într-o subsecțiune B, intitulată „Acordarea de subvenții altor școli private”. În timp ce dreptul la acordarea de subvenții este recunoscut, în măsura precizată la articolul 18, bisericilor și societăților religioase recunoscute prin lege în privința școlilor lor private confessionale, un astfel de drept nu este prevăzut în privința școlilor private neconfesionale (a se vedea articolul 21). Acest tratament diferențiat al școlilor private confessionale și neconfesionale nu poate fi considerat o încălcare a principiului egalității, întrucât școlile publice sunt interconfesionale, iar școlile private confessionale constituie, așadar, o completare a învățământului public care facilitează libera alegere de

către părinți a educației copiilor lor, în conformitate cu convingerile lor religioase. La aceasta se adaugă faptul că, în privința școlilor private catolice, în temeiul dispozițiilor concordatului, există de asemenea o obligație de drept internațional a Austriei care impune un astfel de drept. În ceea ce privește egalitatea de tratament a bisericilor și societăților religioase recunoscute prin lege, trebuie prevăzut în același mod un drept și în privința celorlalte biserici și societăți religioase recunoscute prin lege.”

- 31 Notele explicative referitoare la modificarea BekGG prin BGBI. I nr. 78/2011 precizează în legătură cu articolul 11, referitor la recunoașterile în temeiul AnerkennungsG:

„[...] Serviciile de asistență publică indirectă sunt furnizate bisericilor și societăților religioase întrucât, prin acțiunile lor, contribuie la bunăstarea oamenilor dincolo de cercul propriilor adepți. Aceste prestații sunt, pe de o parte, imateriale, dar și foarte concrete în numeroase domenii, în special în domeniul activităților caritabile, în domeniul sănătății și în domeniul educației. Or, efectele imateriale se pot produce numai atunci când grupul prezintă o anumită dimensiune și acțiunile sale nu sunt limitate la propriul cerc direct de adepți sau de ele nu beneficiază doar aceștia din urmă. Se prezumă că un efect pozitiv care ajunge dincolo de propria comunitate este dat, în domeniul imaterial, de numărul minim de membri prevăzut de lege.

Articolul 11 din BekGG prevede condițiile recunoașterii în calitate de biserică sau de societate religioasă recunoscută prin lege. Dobândirea statutului de biserică sau de societate religioasă recunoscută prin lege presupune drepturi și obligații, cea mai cuprinzătoare obligație fiind aceea de furnizare de învățământ religios. Articolul 5 din AnerkG menționa deja cerința de fonduri suficiente pentru un învățământ religios reglementat, fiind prezumată, așadar, obligația furnizării acestuia. Această obligație rezultă în prezent în special din misiunea încredințată școlii austriece, prevăzută la articolul 14 alineatul (5) din Constituția federală (Bundes-Verfassungsgesetz, denumită în continuare „B-VG”), de a oferi copiilor și tinerilor posibilitatea de a se orienta pe baza valorilor religioase, de a-și asuma responsabilitatea pentru ei înșiși, pentru alții, pentru mediul înconjurător și pentru generațiile următoare. Furnizarea de învățământ religios este o cauză internă a bisericilor și a societăților religioase și, prin urmare, poate fi exercitată, în conformitate cu articolul 17 din StGG 1867, numai de bisericile și de societățile religioase. Pentru a putea propune o astfel de ofertă de formare la nivelul cel mai ridicat posibil, impus de asemenea de articolul 14 alineatul (5) din B-VG, este necesar un număr suficient de cadre didactice calificate. Pentru a putea asigura o educație și o formare profesională a cadrelor didactice necesare în acest scop, este necesar, potrivit experienței generale, un număr de cel puțin 10-20 de studenți pe an universitar, în caz contrar cursurile ofertelor de educație și de formare profesională neputând fi asigurate pe termen mediu. Dacă se are în vedere un număr de numai 10 absolvenți pe an universitar, ținând seama de alte activități profesionale și de perioadele de întrerupere a activității, precum și de o durată a vieții profesionale de 30 de ani, rezultă de aici un număr de 300 de cadre

didactice. Angajarea cu normă întreagă a acestora din urmă necesită, potrivit cadrului juridic actual, 6000 de unități de predare pe săptămână. Dacă se prezumă că toți urmăresc doar o obligație de predare pe jumătate de normă, rezultă necesitatea unui volum de muncă săptămânal de 3000 de ore pentru fiecare profesor. Chiar și la numai 3 elevi într-un curs de religie predat o oră pe săptămână, rezultă că sunt necesari 9000 de elevi pentru toți cei 12 ani școlari, așadar 750 de elevi în fiecare an școlar. În ipoteza unei speranțe de viață medii și a unei piramide a vârstelor care tinde către o vârstă medie mai mică decât cea din populația generală, ar rezulta, pentru a asigura un învățământ religios pe termen lung, un necesar de aproximativ 30 000-40 000 de adepți. Valoarea 2 vT este, așadar, net inferioară față de cea propriu-zis necesară și poate fi justificată numai întrucât se poate prezuma o concentrare a adepților de confesiuni mici în aglomerările urbane, astfel încât se produce o dispersie redusă, iar instituțiile de formare nu trebuie să fie administrate în întregime de confesiune, ci se pot obține efecte de sinergie prin cooperare interconfesională sau prin cooperare cu instituții publice.

O situație similară există în sectorul școlilor private. Pentru a constitui o clasă în cadrul unei școli secundare generale (Hauptschule), sunt necesare, potrivit Curții de Conturi, [...] 2,5 cadre didactice. Conform baremului referitor la personalul didactic (pentru 10 elevi, un profesor) aplicabil ca urmare a compensației financiare pentru școlile secundare generale (Hauptschulen), sunt, așadar, necesari 25 de elevi în fiecare clasă. Prin urmare, în ipoteza a două clase paralele, sunt necesari 50 de elevi în fiecare an școlar. Dat fiind că, în majoritatea cazurilor, nu toți copiii unei confesiuni sunt adunați în același loc, trebuie să se pornească de la [un număr de cinci ori mai mare] ca necesar impus la nivelul întregului teritoriu al Austriei, așadar de la [un număr de] 250 pentru fiecare categorie de vârstă. În ipoteza unei speranțe de viață de aproximativ 80 de ani, ar rezulta, așadar, aproximativ 20 000 de persoane de toate vârstele. Înmulțirea cu 5 rezultă din distribuția normală a numărului de elevi. Viena deține aproximativ 20 % din totalul elevilor din Austria, cu alte cuvinte aproximativ 1 din 5 elevi austrieci frecventează o școală în Viena; presupunând că copiii societății religioase se repartizează între landurile federale aproape la fel ca populația, rezultă necesitatea înmulțirii cu cinci pentru a atinge pe termen mediu o populație școlară garantată, cel puțin în aglomerările urbane.

[...].

- 32 Obiectivul, exprimat în notele explicative, de a completa învățământul public prin școli private confesionale care urmăresc să permită părinților să aleagă în mod liber educația copiilor lor în conformitate cu convingerile lor religioase, reprezintă – potrivit instanței de trimitere – un motiv imperativ de interes general. Împrejurarea că, în Austria, numai școlile private confesionale ale bisericilor și societăților religioase recunoscute prin lege beneficiază de un drept la acordarea de subvenții urmărește atingerea acestui obiectiv, întrucât, din cauza condițiilor de recunoaștere (articolul 11 din BekGG), astfel de școli private confesionale au un număr mai mare de membri și prin urmare, se adresează unei părți mai mari din

populație, care potențial alege aceste școli, astfel încât oferta educațională complementară își poate atinge efectul.

- 33 În cadrul controlului proporționalității, trebuie să se stabilească de asemenea dacă este proporțional să se facă trimitere la o cerere, formulată de societatea religioasă recunoscută în Germania, de recunoaștere a calității de societate religioasă în Austria. Din punctul de vedere al instanței de trimitere, răspunsul ar trebui să fie afirmativ, din moment ce garanția necesară de menținere a unei societăți religioase trebuie apreciată în cadrul procedurii de recunoaștere.
- 34 Prin urmare, se pune problema dacă, în cazul existenței unui obstacol în calea liberei prestări a serviciilor, acesta ar putea fi justificat de motive speciale și proporțional.